

PASSIONSSÖNDAGEN

JUDICA

Text: Matt 27: 15.-26. Predikan Åke Malander. Psalmer: 729, 28, 30; 868, 916 & 866.

I Guds, Faderns och Sonens och den helige Andes, namn! Nåd vare med er alla, kära medåterlösta vänner, och frid ifrån Gud vår Fader och Herren Jesus Kristus. Låt oss bedja.

Blott du mig, Jesu, kan lära, Vad intet förnuft förstår, Att oskuld får straffet bära, Där brottslingen strafflös går, Att Gud sin helighet lämnat till hån, Då ogärningsmän han friar, Men fäller sin enfödde son.

Med denna söndag går vi in i Passionstiden, som är de två sista veckorna i Fastan. Nu centreras gudstjänstlivet kring Kristi pinas historia. Han möts med fiendskap och avvisas och förkastas och överlämnas i hedningarnas händer till att gisslas och korsfästas som en hädare, brottsling och upprorsmakare. I S:t Matteus församling i Uppsala har vi en sed att vissa år predika över de alternativa texterna som har funnits i svensk tradition för tredje till och med femte söndagen i Fastan. I år, evangelieårgången, läser vi då ur Matteus 27, där Jesus står inför Pilatus.

I ett av de märkligaste kapitlen i hela Bibeln, Jesaja 53, får vi göra bekantskap med "Herrens tjänare" som är "hög och upphöjd, ja mycket hög". Men vilka förunderliga ting får vi inte höra om honom. Han tar inte sin upphöjda tron i besittning. Han blir föraktad och övergiven av människor, han rycks bort från de levandes land, han får sin grav bland de ogudaktiga. Ja, han, den rättfärdige, "blev räknad bland förbrytare". Herrens tjänare skall alltså dömas och behandlas som en förbrytare. Detta ord anförs av Jesus i den natt då han blev förrådd, just innan man ska gå ut till Getsemane. "Ty jag säger er att på mig måste det ord uppfyllas som står skrivet: *Han blev räknad bland förbrytare*. Ja, det ordet om mig blir nu uppfyllt." I vår predikotext idag kan vi se hur det ordet gick i bokstavlig uppfyllelse på Jesus, när valet inför Pilatus står mellan Jesus och Barabbas – och människorna valde Barabbas. Låt oss således idag betrakta:

Barabbas eller Jesus

I. Barabbas *var* en förbrytare.

II. Jesus *räknades som* förbrytare

III. Jesus har dött i Barabbas och alla förbrytares ställe.

I. Barabbas var en förbrytare

Att han var en brottsling var ett helt klarlagt faktum. Han var rannsaktad och dömd. Han hade deltagit i upplopp och, förmodligen under någon konfrontation med ordningsmakten, begått dråp. Hans skuld var uppenbar för alla, och nu sitter han fängslad och väntar på att domen ska verkställas. Det finns inget hopp för honom; han vet vad som väntar. Det enda som återstår för honom är att bödlarna kommer och hämtar ut honom till avrättningen.

Men, innan vi kategoriskt faller domen över denne ogärningsman, bör vi fråga oss: vem är egentligen Barabbas? Låter vi Guds ord belysa den frågan, så går det upp för oss att rövaren Barabbas i verkligheten är en representant för oss själva och alla människor. Visst kan skillnaden vid första anblicken verka stor mellan honom och oss – i människors ögon, men hur är det i Guds ögon? Bibeln säger oss, att inför Gud är vi alla förbrytare som Barabbas. Vi har alla syndat mot Gud och förbrutit oss mot hans heliga lag. Allt vad vi dagligen och på mångahanda sätt syndar med tankar, ord och gärningar vittnar om och är symptom på en grundläggande skada hos oss. Den skadan är vårt medfödda syndafördärv, vår själviska, gudsfrånvända natur, det vi kallar arvsynden. I Efesierbrevet heter det att vi alla var döda genom våra överträdelser och synder och att vi av naturen var vredens barn. Eftersom vi alla är syndare har vi alla också alla förtjänat syndens lön, som är döden. Nog kan vi ibland tycka att vi i vårt världsliga kall har förtjänat en högre lön än den vi har, men här har vi en lön vi 100 procent ärligt har förtjänat.

Nu är det tyvärr så att vi alla är benägna att ta det lätt med vår synd, att försöka släta över och bortförklara. Det är först när Guds ord får genomlysa en människa och avslöja hennes hjärta och sinne, som hon inser att hon helt och hållet står med skuld inför Gud och inte har något försvar att komma med. Då blir, som Paulus säger i Romarbrevet, varje mun tillstoppad och hela världen hemfallen åt Guds dom.

II. Jesus räknades som förbrytare

Han hölls för en förbrytare trots att han var helt och hållet oskyldig till alla anklagelser. Pilatus, den världslige domaren, förklarar: *"Jag finner inget brottsligt hos den här mannen."* Och Gud själv hade med en röst från himlen förklarat: *"Denne är min Son, den Älskade. I honom har jag min glädje."* Hans person och hela hans liv var i fullkomlig harmoni med Guds heliga lag.

Ändå betraktades och behandlades han som en brottsling. Vem eller vilka låg då bakom detta, att räkna honom, den ende oskyldige, som en förbrytare? Det är lätt att svara, att det var det judiska folkets ledare som (av avund enl. Pilatus) fick honom dömd, men folkmassorna som stod där och skrek: Korsfäst, korsfäst! var ju också de delaktiga i det som skedde. Men det var det romerska rikets och den romerska rättsskipningens högste representant i landet som formellt dömde Jesus, så även romarna hade sin del i ansvaret – även om Pilatus ville ta sin hand ifrån processen och själva dödsdomen.

Inget av det vi sagt räcker dock för att förklara det som sker och reda ut ansvaret för Jesu död. Märkligt är att när Petrus i sin predikan på pingstdagen anklagade sina åhörare för delaktighet i Jesu död, så talade han till människor som vid påsken inte alls hade varit i Jerusalem och alltså rimligtvis inte kunde ha någon del i det som där skedde. Likväl högg det till i hjärtat på dem när de hörde detta. De blev träffade i samvetet och kom till insikt om att de själva var av samma sinnelag och natur som de människor som anklagade och dömde Jesus. Det var en bitter sanning som gick upp för dem. Och sanningen är den, att liksom Barabbas kan sägas representera oss alla, så är också de som anklagade och dödade Jesus representanter för hela människosläktet. Alla vi som sitter här i kyrkan och du som läser detta, alla var vi med och drev fram dödsdomen, alla är vi medskyldiga. Anklagelserna och domen mot Jesus är ett talande vittnesbörd om människohjärtats falskhet.

Hur underligt det sagda än kan låta för förnuftet, så hör nu här något ännu mer förunderligt. Skriften säger att det var Gud själv som räknade honom som förbrytare. *"Den som inte visste av*

synd, honom har Gud i vårt ställe gjort till synd, för att vi i honom skulle vara rättfärdighet från Gud.” Att Gud har gjort honom till synd innebär att han på honom lade syndarens dom och straff, det som vi hade förtjänat. Det betyder att all vår skuld lades på honom, och så blev det som det heter i en påskpsalm: ”Han fullgjorde vad vi borde och blev vår rättfärdighet”.

III. Jesus har dött i Barabbas och alla förbrytares ställe

Att Jesus har dött i alla syndares ställe är Bibelns och den kristna trons ABC-lära. Den kristna predikan är en predikan om Kristus och honom som korsfäst. Paulus talar i 1 Kor 15 om sin grundläggande undervisning: *”att Kristus dog för våra synder enligt Skrifterna, att han blev begravd, att han uppstod på tredje dagen enligt Skrifterna”.* Så är läran om korset både en allvarlig predikan om Guds vrede över synden och en trösterik predikan om Guds gränslösa kärlek till oss syndare. *”Gud bevisar sin kärlek till oss genom att Kristus dog i vårt ställe, medan vi ännu var syndare.”* Men det är mer än bara ett bevis på Guds kärlek. I Jesu död skedde något totalt omvälvande; världens synd blev borttagen och syndaren blev frikänd. Vreden förbyttes i välbehag. Den port som alltsedan syndafallet varit stängd öppnades på vid gavel. Detta illustrerades av att förlåten i templet rämnade och vägen in i det allra heligaste låg öppen. Den andliga förlåt, syndens förlåt, som stänger vägen till himmelen rämnade också uppifrån och ända ner, och livets väg ligger nu öppen. När han som räknades som syndare dog, blev det till liv för oss som är syndare. En som direkt och rent lekamligen fick uppleva detta var Barabbas. Han satt bokstavligen i dödens väntrum. Men när dörren öppnades var det inte bödeln som kom, utan det var en vakt som kom med ett alldeles orimligt budskap: Du är fri, Barabbas, det är bara att lämna fängelset och gå ut. (Budskapet till Barabbas löd *inte*: Du har fått en möjlighet att bli fri, om du nämligen ..., utan bara, *villkorslöst*: Du är fri.) Hur kunde detta gå till, det undrade nog både han själv och hans vänner. Jo, kunde han kanske berätta, det var en som hette Jesus som dom dömde istället, och så blev jag fri. Vi sa nyss att Barabbas i verkligheten representerar oss alla, och det gör han inte bara i egenskap av förbrytaren, utan minst lika mycket som den dödsdömde som blev fri och fick gå ut till livet som en följd av att Jesus fick gå i döden. Här kan vi inte säga annat än att det var en absolut fri och oförtjänt gåva. Gåvan är lika fri än idag. Till varje aldrig så ovärdig Barabbas i alla tider går samma budskap ut: Domen har gått över Jesus, han har dött för alla syndare, därför är du frikänd, din synd är förlåten i Jesu kors och död. *”Så finns nu ingen fördömelse för dem som är i Kristus Jesus.”* Salig var syndare som vet och förtröstar på detta. Amen.

Gud kommer aldrig, aldrig mer ihåg Det som så tungt en gång på Sonen låg. Hans lydnad är din lydnad, minns det väl! Således är du icke mera träl.